

RAPORT ȘTIINȚIFIC SINTETIC
2015-2017

Adaptarea în adolescență:
Rolul longitudinal al dimensiunilor personale și parentale ale identității și
perfecționismului

PN II-RU-TE-2014-4-1061; Număr contract: 287/01.10.2015

Director proiect:

Lect. dr. Oana Negru-Subțirică

Departamentul de Psihologie, Universitatea Babeș-Bolyai

ANUL 2015

În anul **2015** am desfășurat activitățile din cadrul proiectului urmând planul de realizare al proiectului pentru acel an. Toate obiectivele și activitățile planificate au fost îndeplinite, conform Raportului pentru anul 2015, care poate fi analizat pe site-ul proiectului: <http://adolescence.ro/wp-content/uploads/2016/04/Scientific-Report-2015.pdf>.

În aceasta etapa a proiectului ne-am centrat pe două obiective, conform cererii de finanțare: (1) proiectarea design-ului longitudinal de cercetare pentru investigarea impactului identității și perfecționismului asupra adaptării școlare și vocaționale în adolescența și (2) implementarea cercetării longitudinale (N = 700), prin valul 1 de colectare de date (obiectiv parțial atins în 2015, care va continua în 2016).

OBIECTIVUL 1: Proiectarea design-ului longitudinal de cercetare pentru investigarea impactului identității și perfecționismului asupra adaptării școlare și vocaționale în adolescența

1.1. Operaționalizarea variabilelor incluse în studiu, ținând cont de limitele cercetărilor existente

Pornind de la obiectivele studiului longitudinal, echipa proiectului a realizat o analiză a literaturii de specialitate pentru variabilele vizate. Au fost extrase din bazele de date (ex. Scopus, Web of Science) articole de cercetare, de validare a instrumentelor, precum și metaanalize pentru constructele investigate. Pe baza acestor informații s-a întocmit un raport privind cele mai robuste instrumente pentru grupele de vârstă vizate în proiect, precum și pentru caracteristicile culturale și educaționale din România.

1.2. Realizarea unui studiu metodologic pilot pentru testarea proprietăților psihometrice a instrumentelor care nu au fost utilizate anterior pe tineri români

În urma analizei literaturii de specialitate au fost selectate instrumentele detaliate în Tabelul 1.

Tabelul 1. Descrierea instrumentelor testate

Construct investigat	Instrument	Descriere/ proprietăți psihometrice
-----------------------------	-------------------	--

Dimensiuni parentale	Child Report of Parent Behavior Inventory (CRPBI; Schaefer, 1965; Schludermann & Schludermann, 1988; Soenens, Vansteenkiste, Luyckx, & Goossens, 2006).	-7 itemi, 1 scală: receptivitatea/suportul parental ($\alpha = .79$)
	Autonomy Support Scale of the Perceptions of Parents Scale (POPS; Grolnick, Ryan, & Deci, 1991; Soenens et al., 2006; Soenens, Park, Vansteenkiste, & Mouratidis, 2012).	-7 itemi, 1 scală: încurajarea autonomiei ($\alpha = .72 - .80$)
	Parental Expectations for Behavior Scale and Parental Monitoring of Behavior Scale from the Parental Regulation Scale – Youth Self-Report (PRS – YSR; Barber, 2002; Soenens et al., 2006).	-16 itemi, 2 scale: așteptări legate de realizarea comportamentului (8 itemi); monitorizarea comportamentului (8 itemi); $\alpha = .82$ pentru comportamentul perceput al tatălui, $\alpha = .83$ pentru comportamentul perceput al mamei
	Psychological Control Scale – Youth Self-Report (PCS-YSR; Barber, 1996; Soenens, Vansteenkiste, Smits, Lowet, & Goossens, 2007)	-8 itemi, 1 scală: control psihologic ($\alpha = .72 - .86$)
	Frost Multidimensional Perfectionism Scale (FMPS, Frost, Marten, Lahart, & Rosenblate, 1990; Stoeber, 1998)	-9 itemi, 2 scale: expectanțe parentale (5 itemi, ($\alpha = .88$); criticism parental (4 itemi, ($\alpha = .81$))
	Parental Career-Related Behaviors (PCRB, Dietrich &	- 15 itemi, 3 scale: suport (5 itemi, $\alpha = .93$ pentru fete, $\alpha = .84$ pentru băieți);

	Kracke, 2009)	interferență (5 itemi, $\alpha = .72$ pentru fete, $\alpha = .78$ pentru băieți); lipsa implicării (5 itemi, $\alpha = .68$ pentru fete, $\alpha = .75$ pentru băieți)
Procese identitare	Dimensions of Identity Development Scale (DIDS, Luyckx et al., 2008)	– 25 itemi, 5 scale: asumarea angajamentului, (5 itemi, $\alpha = .86$); identificarea cu angajamentul asumat (5 itemi, $\alpha = .83$); explorarea în adâncime (5 itemi, $\alpha = .80$); explorarea pe orizontală (5 itemi, $\alpha = .86$); explorarea ruminativă (5 itemi, $\alpha = .85$)
	Utrecht Management of Identity Commitments Scale (UMICS, Crocetti, Rubini, & Meeus, 2008)	– 13 itemi, 3 scale: angajament educațional (5 itemi, $\alpha = .89$); explorare în adâncime a angajamentului educațional (5 itemi, $\alpha = .84$); reconsiderarea angajamentului educațional (3 itemi, $\alpha = .86$)
Perfecționism	Child–Adolescent Perfectionism Scale (CAPS; Flett, Hewitt, Boucher, Davidson, & Munro, 2000)	– 22 itemi, 2 scale: perfectionism orientat spre sine (12 itemi, $\alpha = .85$), perfectionism prescris social (10 itemi, $\alpha = .86$)
	Perfectionistic Self-Presentation Scale-Junior Form (PSPS-Jr; Hewitt et al., 2011)	– 18 itemi, 3 scale: auto-promovare perfecționistă (8 itemi, $\alpha = .90$), neafișarea imperfecțiunilor (6 itemi, $\alpha = .73$), ascunderea imperfecțiunilor (4 itemi, $\alpha = .60$).
	Other-oriented perfectionism (Stoeber, in prep.)	-5 itemi
Adaptare școlară și vocațională	School Engagement Measure (SEM; Fredricks, Blumenfeld, Friedel, & Paris, 2005)	-19 itemi, 3 scale: implicare comportamentală (5 itemi); implicare emoțională (6 itemi); implicare cognitivă

		(8 items); $\alpha = .65-.88$
	Career-Adapt Abilities Scale– International Form (CAAS International Form, Savickas & Porfeli, 2012)	-24 itemi, 4 scale: preocupare (6 itemi, $\alpha = .83$); încredere (6 itemi, $\alpha = .85$); curiozitate (6 itemi, $\alpha = .79$); control (6 itemi, $\alpha = .74$).

1.3. Selectarea școlilor care vor fi incluse în studiu pe criterii de: echilibru la nivel de gen; mediu rural versus urban; nivelul socio-economic al zonei; profilul școlii (teoretic versus vocațional); distribuția egală pe nivel educațional (de la clasa a VI-a la clasa a XII-a).

Pe baza acestor criterii, au fost selectate trei școli pentru a fi incluse în studiu. Din fiecare școală au fost selectate câte 12 clase, câte două clase pe nivel (de la clasa a VI-a la clasa a XII-a).

1.4. Obținerea acordurilor din partea inspectoratelor școlare, a școlilor, a părinților și din partea elevilor.

Într-o primă etapă am înaintat câte o cerere către inspectoratele școlare pentru desfășurarea studiului în școlile selectate. Cererile i-au fost atașate descrierea proiectului de cercetare și etapele acestuia. După primirea acordului din partea inspectoratelor școlare, am solicitat și am obținut acordul școlilor, al părinților și al elevilor pentru implicarea în studiu a celor din urmă.

1.5. Realizarea unui studiu pilot pentru rafinarea instrumentelor pe baza rezultatelor studiului pilot metodologic.

Instrumentele utilizate în studiu au fost traduse folosind procedura recomandată de Brislin (1986) și utilizate într-un studiu pilot ($N = 10$ adolescenți) pentru rafinarea și adaptarea lor pentru populația românească.

OBIECTIVUL 2: Implementarea cercetării longitudinale (N = 700), prin valul 1 de colectare de date (obiectiv parțial atins în 2015, care va continua în 2016)

2.1. Pregătirea materialelor pentru cele trei etape de colectare a datelor (ex., printarea materialelor, distribuirea acordurilor parentale, distribuirea consimțământului informat elevilor)

2.2. Pregătirea operatorilor de cercetare

În scopul pregătirii materialelor pentru colectarea datelor, după elaborarea instrumentelor și a documentelor administrative, drd. Eleonora Ioana Pop a efectuat procedura de selecție a asistenților de cercetare voluntari. Am trimis anunțuri între studenții din ani terminali și masteranzii din cadrul Departamentului de Psihologie al Facultății de Psihologie și Științe ale Educației. Au fost selectați 12 operatori de cercetare.

În scopul instruirii operatorilor, au fost realizate trei întâlniri în care aceștia au fost familiarizați cu obiectivul proiectului și planul de lucru. Astfel, în prima întâlnire, acestora li s-a prezentat chestionarul ce urma a fi aplicat, acordul pentru părinți și cel pentru elevi, precum și protocoalele de colaborare.

În cea de a doua întâlnire, aceștia au fost învățați să utilizeze aparatura de multiplicare a materialelor și au putut pune întrebări legate de materialele anterior prezentate. Apoi a fost realizată planificarea multiplicării materialelor (acord parental, consimțământ informat și multiplicare, capsare chestionare, introducere în plicuri). Aceștia au fost monitorizați pe tot parcursul multiplicării materialelor.

În cea de a treia întâlnire s-a realizat programul pe școli, clase și au fost împărțite materialele multiplicare anterior. Tot în această întâlnire, li s-a prezentat protocolul cu instrucțiunile pentru desfășurarea orelor de colectare a datelor pe care l-au primit și în format printat. Acesta conținea instrucțiuni legate de: (a) modalitatea în care să se prezinte elevilor și profesorilor, (b) cum să prezinte proiectul de cercetare, (c) sublinierea caracterului anonim și confidențial al informațiilor oferite de participanți, (d) importanța completării întregului chestionar, (e) cererea refuzurilor venite din partea părinților sau a elevilor, (f) prezentarea chestionarului, (g) caracterul voluntar al completării chestionarului și desfășurarea de alte activități în timpul orei în cazul refuzului.

În etapa următoare, s-a mers împreună cu asistenții de cercetare voluntari în școli pentru a distribui acordurile parentale și a consimțământului informat elevilor.

2.3. Colectarea datelor: valul unu (T1)

La valul 1 (T1) de colectare a datelor, până în prezent, eșantionul este format din 735 elevi dintre care 44% sunt băieți și 56% fete.

Au fost colectate chestionare în proporție de 81% din mediul urban și 19% din mediul rural. În privința statutului economic, după cum se poate vedea din Figura 2, 55% din

elevi au raportat un nivel mediu, 31% peste nivelul mediu, 9% un nivel ridicat și 6% au declarat că nivelul lor economic este fie sub medie, fie redus. Aceștia au provenit în proporție de 80% din școli cu profil teoretic și 20% din școli cu profil vocațional (tehnic).

Distribuția pe niveluri de școlarizare a fost aproximativ egală: 40% fiind de nivel gimnazial (clasele 6-8) și 60% de nivel liceal (clasele 9-12). Această eșantionare eterogenă a adolescenților ne va permite surprinderea caracteristicilor specifice adolescenței timpurii, de mijloc și a adolescenței târzii și a posibilelor diferențe dintre aceste etape ale adolescenței pentru variabilele investigate în studiu.

ANUL 2016

În anul **2016** am desfășurat activitățile din cadrul proiectului urmând planul de realizare al proiectului pentru acest an.

Obiectiv 1: Implementarea cercetării longitudinale (N = 700): valul 2 și valul 3 de colectare de date

În cadrul acestui obiectiv am colectat date pentru valul doi ($T_2 = T_1 + 6$ luni) și valul trei ($T_3 = T_1 + 12$ luni) al studiului longitudinal, urmând protocolul dezvoltat în anul 2015. Colectarea de date în școli s-a realizat sub supervizarea celor doi cercetători post-doctoranzi. Acest obiectiv a fost complet atins.

Obiectiv 2: Elaborarea bazei de date și analiza datelor

S-a realizat introducerea datelor în SPSS și analiza preliminară și avansată a datelor longitudinale folosind SPSS, Mplus și AMOS. Acest obiectiv a fost realizat sub supervizarea celor doi cercetători post-doctoranzi și a fost implementat și de doctorandul angajat în cadrul proiectului. Analizele avansate de date în programul Mplus au fost facilitate de cursul de analiză avansată a datelor longitudinale "Structural Equation Modelling and Longitudinal Analyses in Mplus" (21-25 martie 2016), la care au participat trei membri ai proiectului.

Obiectiv 3: Scrierea studiilor din cadrul cercetării

În cadrul acestui obiectiv, livrabilele pentru anul 2016 sunt 4 articole de cercetare în reviste de top indexate ISI Web of Science (3 articole publicate și 1 articol în curs de publicare). Dintre publicații, 2 articole de cercetare au fost publicate în reviste din zona roșie ISI Web of Science (*Journal of Vocational Behavior* și *Journal of Personality*), iar celelalte 2 au fost publicate în reviste consacrate, cu vizibilitate mare în comunitatea științifică (*Journal of Adolescence* și *Personality and Individual Differences*). Luând în considerare numărul total de articole propus inițial pentru întreg proiectul (5 articole publicate în perioada 2015-2017), considerăm că acest obiectiv pentru anul 2016 a fost nu doar atins, ci și depășit. Mai jos detaliem fiecare studiu publicat în anul 2016.

Studiul 1 (Revista: *Journal of Vocational Behavior*; Factor de Impact: 2.764)

Negru-Subtirica, O. & Pop, E. I. (2016). Longitudinal links between career adaptability and academic achievement in adolescence. *Journal of Vocational Behavior, 93*, 163-170.

În cadrul acestui studiu am analizat cum sunt relaționate longitudinal reușita școlară (măsurată prin mediile semestriale) și adaptabilitatea în carieră (măsurată prin preocuparea pentru carieră, control perceput asupra propriului traseu de dezvoltare vocațională, încrederea în propriile forțe, și curiozitatea privind cariera). Pe parcursul unui an școlar elevi din clasele a 8-a până la clasa a 12a (N = 1151; 41.3% băieți) au de trei ori completat chestionarul Career Adapt-Abilities – International Form (Savickas & Porfeli, 2012), cele trei valuri de colectare a datelor fiind spațiate la 3-4 luni.

Deoarece adolescenții și tinerii în general petrec tot mai mult timp în sistemul educațional, am pornit de la asumția că scopurile lor de carieră devin treptat strâns relaționate cu scopurile lor educaționale. Am testat ipoteza conform căreia adaptabilitatea în carieră și reușita școlară sunt relaționate pozitiv și bidirecțional în timp. Studiul nostru este unul dintre primele care testează longitudinal aceste relații în cadrul studiului am testat rolul moderator al genului, tipului de școală (filiera teoretică versus filiera vocațională/tehnologică), și al vârstei participanților (adolescența timpurie spre mijlocie versus adolescența mijlocie spre târzie).

Rezultatele au evidențiat relații longitudinale bidirecționale între preocuparea pentru propria carieră și reușita școlară. Aceasta indică faptul că adolescenții care erau orientați spre viitor, care erau deja investiți în propria lor dezvoltare și planificare vocațională aveau performanțe mai bune la școală și vice versa, un nivel ridicat al reușitei școlare a întărit mai mult o perspectivă pozitivă a adolescenților asupra propriului viitor.

De asemenea, am evidențiat relații unidirecționale de la reușita școlară la: (a) controlul perceput asupra propriei cariere și (b) încrederea privind propriile capacități. Nu am evidențiat relații longitudinale semnificative statistic între reușita școlară și curiozitatea privind cariera.

Aceste relații longitudinale nu au fost moderate de genul participanților, de filiera școlară pe care o urmau sau de grupul de vârstă în care se încadrau.

Studiul 2 (Revista: Journal of Adolescence; Factor de Impact: 2.007)

Pop, E. I., Negru-Subtirica, O., Crocetti, E., Opre, A., & Meeus, W. (2016). On the interplay between academic achievement and educational identity: A longitudinal study. *Journal of Adolescence, 47C*, 135-144.

În cadrul acestui studiu am urmărit analiza relațiilor longitudinale dintre reușita academică și procesele identității educaționale din modelul propus de Crocetti, Rubini, & Meeus (2008). În cadrul acestui model identitatea educațională cuprinde angajamentul educațional, explorarea angajamentelor educaționale, și reconsiderarea angajamentelor educaționale.

În cadrul unui design longitudinal cu trei valuri de măsurări am analizat atât traseele de dezvoltare ale identității educaționale și reușitei școlare, cât și relațiile longitudinale dintre reușita școlară și identitatea educațională.

Principalele rezultate ale studiului au evidențiat faptul că performanțele academice prezic modul în care adolescenții își rezolvă problemele identitare în domeniul educațional. Astfel, performanțele academice ridicate duc la niveluri mai ridicate de angajament (identitate conturată), în timp ce performanțele academice scăzute duc la un nivel ridicat al reconsiderării angajamentelor (identitate confuză). Acest model unidirecțional al efectelor s-a aplicat în mod egal băieților și fetelor, elevilor în perioada de adolescență timpurie spre medie și celor din perioada de adolescență medie spre târzie, și adolescenților care frecventează școli teoretice și vocaționale.

Studiul 3 (Revista: *Personality and Individual Differences*; Factor de Impact: 1.946)

Damian, L. E., Stoeber, J., Negru-Subtirica, O., & Băban, A. (2017). Perfectionism and school engagement: A three-wave longitudinal study. *Personality and Individual Differences, 105*, 179-184.

Cu toate că perfecționismul este o dispoziție de personalitate care joacă un rol important în context educational, cercetările pe tema relației dintre perfectionism și implicare școlară sunt foarte puține. Implicarea școlară este un proces cheie în predicția variabilelor educaționale la elevi. În consecință, este important să aflăm modul în care perfecționismul se asociază cu implicarea școlară și dacă perfecționismul prezice creșteri

relative ale implicării școlare în timp. Perfecționismul ar trebui să joace un rol în implicarea școlară a elevilor deoarece diferențele interindividuale la nivelul perfecționismului sunt strâns legate de procese motivaționale care energizează, direcționează și reglează atitudinile și comportamentele indivizilor (McClelland, 1985). În plus, cercetările cu elevi au arătat că perfecționismul este asociat cu numeroase caracteristici și procese care sunt strâns legate de implicarea școlară (e.g., efortul investit în sarcinile școlare, strategii de învățare adaptative) și care prezic succesul școlar (e.g., autoeficacitatea academică, performanța școlară; Stoeber, Edbrooke-Childs, & Damian, 2016).

În acest context, studiul de față reprezintă prima investigație a rolului longitudinal al perfecționismului în implicarea școlară a elevilor. Cu ajutorul unui lot de 486 elevi ai claselor 6-12 (54% fete) și al unui design longitudinal cu trei valuri spațiate la 4-5 luni distanță, studiul de față a investigat dacă perfecționismul (standarde perfecționiste și griji perfecționiste) prezice modificări relative la nivelul implicării școlare a elevilor (implicare comportamentală, emoțională și cognitivă). Bazându-ne pe cercetările anterioare, ne-am așteptat ca standardele perfecționiste să aibă relații pozitive cu implicarea școlară și să prezică creșteri relative ale implicării școlare în rândul elevilor, pe când grijile perfecționiste să aibă relații negative cu implicarea școlară și să prezică scăderi relative ale implicării școlare.

Conform așteptărilor, rezultatele au arătat un efect pozitiv al standardelor perfecționiste asupra implicării școlare. Acest efect a fost, însă, doar la nivelul implicării cognitive. Standardele perfecționiste au prezis creșteri relative ale implicării școlare. Elevii care și-au setat standarde excesive de performanță și care aveau așteptări perfecționiste de la ei înșiși au tins să își crească implicarea cognitivă în timp. Adică, au depus tot mai mult efort pentru a înțelege materiile predate la școală, au căutat tot mai mult să își extindă cunoștințele și au utilizat tot mai mult strategiile metacognitive în învățare. Acest rezultat susține ipoteza că diferențele interindividuale în perfecționism joacă un rol în dezvoltarea implicării școlare. Standardele perfecționiste au prezis, însă, doar implicarea cognitivă, nu și pe cea comportamentală sau emoțională. Acest fapt sugerează că standardele perfecționiste ar putea să susțină doar aspectele cognitive ale proceselor motivaționale și de performanță școlară, dar nu și pe cele sociale sau emoționale.

Studiul de față a fost primul care a investigat și demonstrat efecte longitudinale ale perfecționismului asupra implicării școlare a elevilor. Implicarea școlară s-a dovedit a juca un rol cheie în succesul școlar al elevilor. Deci, este foarte important să înțelegem care dispoziții de personalitate susțin sau subminează implicarea școlară. Rezultatele cercetării prezente indică faptul că standardele perfecționiste prezic creșteri relative ale implicării cognitive la școală într-o perioadă de nouă luni. Așadar, studiul de față aduce o contribuție semnificativă și de noutate la înțelegerea rolului pe care personalitatea și diferențele interindividuale îl joacă în implicarea școlară.

Studiul 4 (Revista: *Journal of Personality*; Factor de Impact: 3.657)

Damian, L. E., Stoeber, J., Negru-Subtirica, & Baban, A. (2017). On the development of perfectionism: The longitudinal role of academic achievement and academic efficacy. *Journal of Personality, 85*, 565-577.

Deși perfecționismul este o dispoziție de personalitate proeminentă, puține studii longitudinale au investigat modul în care se dezvoltă perfecționismul. Flett și colab. (2002) au propus ipoteza că experiențele de succes școlar pot juca un rol în dezvoltarea perfecționismului. Astfel, performanța școlară crescută poate predispune elevii la a deveni perfecționiști. Până în prezent, însă, această ipoteză nu a fost testată empiric. Din contră, studiile care au investigat relațiile dintre perfecționism și indicatori ai succesului școlar – precum performanța școlară și autoeficacitatea academică (i.e., convingeri legate de capacitatea personală de a învăța sau realiza sarcinile academice la un nivel anume; cf. Bandura, 1997) – interpretează de obicei rezultatele astfel că succesul școlar este văzut ca și consecință a perfecționismului (Stoeber, 2012). Majoritatea acestor studii, însă, a fost transversală sau nu a măsurat toate variabilele la valuri multiple. De aceea, relațiile nu pot fi interpretate în sens cauzal sau temporal, iar direcția relațiilor dintre perfecționism, performanță școlară și autoeficacitate academică rămâne o întrebare deschisă.

Luând în considerare aceste limite din literatură, studiul prezent a fost primul care a investigat relațiile longitudinale dintre standarde perfecționiste, griji perfecționiste, performanță școlară și autoeficacitate academică privind succesul academic ca și antecedent al perfecționismului. Studiul a fost desfășurat într-un lot de 487 adolescenți (12-

19 ani, 54% fete) utilizând un design de tip panel cu trei valuri spațiate la 4-5 luni în timp. Conform așteptărilor, rezultatele au arătat un efect pozitiv bidirecțional între standardele perfecționisme și performanța școlară atunci când autoeficacitatea academică nu a fost inclusă în model. Standardele perfecționiste au prezis creșteri relative ale performanței școlare, iar performanța școlară a prezis creșteri relative ale standardelor perfecționiste. Însă, atunci când autoeficacitatea academică a fost inclusă în model, calea de la standarde perfecționiste la performanța școlară a devenit ne semnificativă. În plus, a apărut un efect pozitiv unidirecțional de la autoeficacitate academică la standarde perfecționiste. Conform așteptărilor, autoeficacitatea academică a prezis creșteri relative ale standardelor perfecționiste. De asemenea, așa cum a fost sugerat de rezultatele studiilor calitative, a existat un efect pozitiv al performanței școlare asupra grijilor perfecționiste. Acest efect a rămas la fel și atunci când autoeficacitatea academică a fost inclusă în model.

Rezultatele studiului de față au implicații importante asupra înțelegerii dezvoltării perfecționismului și a relației acestuia cu performanța școlară și autoeficacitatea academică. În primul rând, dezvoltarea perfecționismului este încă slab înțeleasă din cauza lipsei de studii longitudinale. În al doilea rând, dezvoltarea specifică a standardelor perfecționiste este subinvestigată în comparație cu dezvoltarea grijilor perfecționiste. În al treilea rând, relațiile pozitive transversale dintre perfecționism și indicatori ai succesului școlar sunt de obicei interpretate astfel încât succesul școlar este văzut ca și consecință a perfecționismului (cf. Stoeber, 2012). Această interpretare, însă, a fost doar parțial susținută de rezultatele acestui studiu, deoarece performanța școlară, ca indicator al succesului școlar, a fost totodată antecedent și consecință a perfecționismului. Având în vedere că perfecționismul s-a dovedit a fi o dispoziție de personalitate relevantă pentru adaptarea psihologică și succesul școlar, este important să identificăm factorii care contribuie la dezvoltarea sa. În consecință, studiul de față aduce o contribuție semnificativă și de noutate la literatură, fiind primul studiu longitudinal care arată că performanța școlară crescută și autoeficacitatea academică reprezintă factori cu rol în dezvoltarea perfecționismului în adolescență.

Obiectiv 4: Diseminarea rezultatelor studiului în comunitatea științifică și în cea educațională (obiectiv care va fi parțial atins în 2016 și va continua în 2017)

În anul 2016 echipa proiectului a participat la conferințe internaționale cu 5 lucrări și la conferințe naționale cu 2 lucrări. Aceste participări la conferințe au asigurat o creștere semnificativă a vizibilității internaționale a proiectului și a echipei. Acest lucru a fost asigurat de faptul că prima manifestare internațională la care echipa a participat (dr. Lavinia E Damian și dr. Oana Negru-Subțirică) este o manifestare destinată experților din domeniul cercetării perfecționismului (Perfectionism Network Meeting, 12-13 iulie 2017). De asemenea, la cea de a doua manifestare științifică (Conferința Bienală a European Association for Research on Adolescence, 16-19 septembrie 2016), cercetările au fost prezentate în cadrul a două simpozioane invitate. Mai jos detaliem cercetările prezentate la conferințe.

Conferințe internaționale

- Damian, L. E., Negru-Subțirica, O., Stoeber, J., & Pop, E. I. (2016). *On the development of perfectionism and perfectionistic self-presentation in adolescents: The role of parental behaviors*. Prezentare orală la Perfectionism Network Meeting, Canterbury, UK, 12-13 iulie 2016.

Cercetarea de față a investigat rolul longitudinal al comportamentelor parentale percepute precum responsivitatea parentală, controlul comportamental, controlul psihologic și suportul pentru autonomie (Soenens et al., 2006) în perfecționismul adolescenților (i.e., perfecționism orientat spre sine, prescris social și orientat spre ceilalți; Hewitt & Flett, 2004) și autoprezentarea perfecționistă (i.e., autopromovarea perfecționistă, neafișarea imperfecțiunilor și ascunderea imperfecțiunilor; Hewitt et al., 2011). Lotul la valul 1 a fost compus din 735 adolescenți cu vârste cuprinse între 11 și 19 ani ($M_{vârsta} = 15.4$, $AS_{vârsta} = 2.0$), 56% fete. Am realizat analize preliminare pe datele obținute în primele două valuri (i.e., analize de regresie ierarhică pentru a prezice perfecționismul și autoprezentarea perfecționistă la valul 2 controlând efectul criteriului de la valul 1). Rezultatele au arătat că nici unul din comportamentele parentale percepute nu au prezis modificări la nivelul perfecționismului orientat spre sine și orientat spre ceilalți. Atât responsivitatea parentală percepută, cât și suportul perceput pentru autonomie au prezis scăderi relative la nivelul perfecționismului prescris social și la nivelul ascunderii imperfecțiunilor. Controlul psihologic parental a prezis creșteri relative la nivelul perfecționismului prescris social,

autopromovarea perfecționistă, neafișarea imperfecțiunilor și ascunderea imperfecțiunilor. Controlul comportamental perceput nu a prezis modificări la nivelul perfecționismului sau al autoprezentării perfecționiste.

- Negru-Subțirica, O., Damian, L. E., Stoeber, J., & Pop, E. I. (2016). *On the longitudinal interplay between perfectionism and career adaptability in adolescents*. Prezentare orală la Perfectionism Network Meeting, Canterbury, UK, 12-13 iulie 2016.

Cercetarea de față a investigat relațiile longitudinale dintre perfecționismul adolescenților (i.e., orientat spre sine și prescris social; Flett et al., 2000) și abilitățile de adaptare în carieră (i.e., preocupare, control, curiozitate și încredere; Savickas & Porfeli, 2012). Lotul la valul 1 a fost compus din 735 adolescenți cu vârste cuprinse între 11 și 19 ani ($M_{\text{vârstă}} = 15.4$, $AS_{\text{vârstă}} = 2.0$), 56% fete. Am realizat analize preliminare pe datele obținute în primele două valuri (i.e., analize de regresie ierarhică pentru a prezice perfecționismul și abilitățile de adaptare în carieră la valul 2 controlând efectul criteriului de la valul 1). Rezultatele au arătat că perfecționismul orientat spre sine a prezis creșteri relative la nivelul preocupării pentru carieră și vice versa. Perfecționismul orientat spre sine a prezis creșteri ale încrederii în carieră, pe când perfecționismul prescris social a prezis scăderi ale încrederii în carieră. Am discutat faptul că perfecționismul orientat spre sine al adolescenților și preocuparea lor pentru viitor, văzută ca valoare personală pe care o prețuiesc în pregătirea pentru viitor (i.e., preocuparea în carieră) se susțin reciproc de-a lungul timpului. De asemenea, încrederea adolescenților în capacitatea lor de a trece cu succes peste barierele în carieră (i.e., încrederea lor în carieră) au fost susținute de perfecționismul orientat spre sine și inhibate de perfecționismul prescris social.

- Damian, L. E., Stoeber, J., Negru-Subțirica, O. & Baban, A. (2016). *How do adolescents get to strive for perfection? The impact of high academic achievement and efficacy on perfectionism development in adolescence*. Prezentare orală la XV Biennial Conference of the European Association for Research on Adolescence (EARA), La Barrosa, Cádiz, Spain, 16-19 septembrie 2016.

Deși perfecționismul este o dispoziție de personalitate foarte relevantă în adolescență, până în prezent s-au derulat foarte puține studii longitudinale care să

investigheze dezvoltarea perfecționismului. Modelele teoretice și studiile calitative au postulat că succesul școlar este un factor premergător al perfecționismului. Însă, studiile cantitative tind să interpreteze relațiile transversale ca și cum succesul școlar este o consecință a perfecționismului. În contextul acestor goluri în șiteratură, studiul de față a fost primul care a investigat relațiile longitudinale dintre standardele perfecționiste, grijile perfecționiste, performanța școlară și autoeficacitatea academică examinând succesul școlar ca factor premergător al perfecționismului. Studiul a utilizat un design longitudinal de tip panel cu trei valuri spațiate la 4-5 luni distanță într-un lot de 487 adolescenți (12-19 ani, 54% fete). Participanții au completat voluntar aceleași chestionare în format creion-hârtie de trei ori. Rezultatele au arătat că performanța școlară a prezis creșteri relative la nivelul standardelor perfecționiste și al grijilor perfecționiste. De asemenea, autoeficacitatea academică a prezis creșteri relative la nivelul standardelor perfecționiste. Acesta a fost primul studiu care a arătat că performanța școlară este un factor comun în dezvoltarea standardelor perfecționiste și a grijilor perfecționiste, pe când autoeficacitatea academică joacă un rol doar în dezvoltarea standardelor perfecționiste. Sunt discutate implicațiile acestor rezultate pentru înțelegerea dezvoltării perfecționismului.

- [Negru-Subtirica, O., Pop, E. I., Luyckx, K., Dezutter, J., & Steger, M \(2016\). *Reciprocal Associations between Identity and Meaning in Life in Adolescence: A Three-Wave Longitudinal Study*. Prezentare orală în cadrul unui simpozion invitat la XV Biennial Conference of the European Association for Research on Adolescence \(EARA\), La Barrosa, Cádiz, Spain, 16-19 septembrie.](#)

Identitatea și sensul vieții reprezintă nevoi de bază în adolescență. Cu toate acestea, până în prezent știm foarte puține despre asocierile longitudinale dintre acestea. Ilustrând modul în care preocupările pentru identitate și sensul vieții se sprijină sau se inhibă reciproc de-a lungul timpului, putem avea o imagine mai clară a dezvoltării sinelui în adolescență. Prin urmare, prezentul studiu a avut un design longitudinal în trei valuri, prin care s-au investigat asocierile încrucișate dintre procesele identitare (formarea angajamentului, identificarea cu angajamentul, explorarea de suprafață, explorarea în profunzime, explorarea ruminativă) și sensul vieții (adică, căutarea sensului, prezența sensului). Un număr de 1062 de adolescenți (59.4% fete) au completat instrumente care evaluează

procesele identitare (Luyckx et al., 2006) și sensul vieții (Steger, Frazier, Oishi, & Kaler, 2006) de trei ori pe parcursul unui an școlar. Rezultatele au evidențiat asocieri reciproce între procesele de angajament și prezența sensului și între procesele de explorare identitară și căutarea sensului. Aceste relații nu au fost moderate de genul și vârsta adolescenților. Aceste rezultate au multiple implicații pentru intervenții de consiliere psihologică a adolescenților.

- Pop, E. I., Negru-Subțirica, O., Crocetti, E., & Meeus, W. (2016). *Conexiuni longitudinale între reușita școlară și trăsăturile de personalitate în adolescență, pe parcursul unui an școlar*. Prezentare orală în cadrul unui simpozion invitat la XV Biennial Conference of the European Association for Research on Adolescence (EARA), La Barrosa, Cádiz, Spain, 16-19 septembrie.

Acest studiu a analizat relația dintre reușita școlară (media semestrială) și trăsăturile de personalitate ale adolescenților (modelul Big Five al personalității - Extraversiune, Agreabilitate, Conștiinciozitate, Nevrotism și Deschidere, John & Srivastava, 1999). S-a utilizat un design longitudinal cu trei valuri de colectare a datelor pe parcursul unui an școlar (N = 1151). Analizele încrucișate au evidențiat faptul că performanțele academice prezic pozitiv Extraversiunea și Deschiderea, independent de genul sau vârsta adolescenților. De asemenea, pentru adolescenții din școlile teoretice, realizările academice prezic pozitiv Conștiinciozitatea ca trăsătură de personalitate.

Conferințe naționale

- Damian, L. E., Petrut, I., Negru-Subțirica, O., & Pop, E. I. (2016). *Perfecționismul la elevi: Cauze și consecințe*. Poster prezentat la Sesiunea Anuală de Comunicări Științifice a Academiei Române, Cluj-Napoca, Romania, 20 mai 2016.

Perfecționismul este o caracteristică de personalitate care presupune dorința de a nu greși, setarea de standarde excesiv de înalte și evaluări foarte critice (Frost și colab., 1990; Hewitt & Flett, 1991). Articolul de față prezintă atât mecanisme de dezvoltare a perfecționismului la elevi, cât și consecințe ale acestuia în context școlar. Conform lui Flett și colab. (2002), părinții joacă un rol important în dezvoltarea perfecționismului la copii. Autorii propun câteva modele teoretice de dezvoltare a perfecționismului: modelul reacției

sociale, modelul expectanțelor sociale și modelul creșterii într-un mediu familial anxios. Aceste modele vor fi prezentate alături de studii din literatură care le susțin. Cercetările asupra perfecționismului la elevi au arătat că este asociat cu numeroși indicatori ai succesului academic și ai sănătății psihologice (Stoeber & Childs, 2011). Perfecționismul standardelor personale se asociază adesea cu consecințe pozitive: performanță școlară crescută, motivație, orientare spre muncă, stimă de sine crescută, niveluri scăzute de simptome depresive, orientări ale scopurilor de demonstrare și dezvoltare prin abordare, emoții pozitive în context școlar, niveluri scăzute de burnout, implicare școlară ridicată, dar și cu consecințe negative: simptome depresive și anxioase, orientare a scopurilor de demonstrare prin evitare. Perfecționismul grijilor evaluative se asociază doar cu consecințe negative: stres social, supresia furiei și furie direcționată în exterior, orientare a scopurilor de demonstrare prin evitare, emoții negative în context școlar, strategii de autosabotare, simptome de burnout, niveluri scăzute de implicare școlară.

- Pop, E. I., Negru-Subțirică, O., & Damian, L. E. (2016). *Interacțiunea longitudinală dintre personalitate și identitate în adolescență: evidențe teoretice și empirice*. Poster prezentat la Sesiunea Anuală de Comunicări Științifice a Academiei Române, Cluj-Napoca, Romania, 20 mai.

În acest poster am realizat o analiză critică al cercetărilor existente privind relația dintre identitatea educațională și trăsăturile de personalitate, investigând critic aspecte teoretice și empirice cu privire la relațiile longitudinale dintre cele două constructe. Am discutat direcția relațiilor evidențiată de studii existente. În plus, ținând cont de contextul socio-economic și cultural românesc, am discutat și despre modul în care rezultatele acestor studii pot fi reflectate în cercetarea dezvoltării în adolescență în România.

ANUL 2017

În anul **2017** am desfășurat activitățile din cadrul proiectului urmând planul de realizare al proiectului pentru acest an. Toate obiectivele și activitățile planificate au fost îndeplinite, unele chiar depășite (numărul de articole publicate sau în curs de publicare).

În aceasta etapă a proiectului ne-am centrat pe două obiective, conform cererii de finanțare: (1) scrierea studiilor din cadrul cercetării și (2) diseminarea rezultatelor studiului în comunitatea științifică și în cea educațională. Fotografii și afișele evenimentelor de diseminare în cadrul comunității educaționale pot fi consultate pe site-ul proiectului:

www.adolescence.ro.

Obiectiv 1: Scrierea studiilor din cadrul cercetării

În cadrul acestui obiectiv, livrabilele pentru anul 2017 sunt articole de cercetare în reviste de top indexate ISI Web of Science (4 articole publicate și 1 articol în curs de publicare). Dintre publicații, **2 articole de cercetare au fost publicate în reviste din zona roșie (top 25%) ISI Web of Science (*Developmental Psychology*), 2 sunt în zona galbenă (top 50%) ISI Web of Science (*Psychology, Anxiety, Stress, & Coping; British Journal of Developmental Psychology*), iar ultimul a fost publicat într-o revistă consacrată, cu vizibilitate mare în comunitatea științifică (*European Journal of Developmental Psychology*). Luând în considerare numărul total de articole propus inițial pentru întreg proiectul (5 articole publicate în perioada 2015-2017), considerăm că acest obiectiv pentru anul 2017 a fost nu doar atins, ci și depășit. **În total în cadrul acestui proiect am publicat 9 studii de cercetare în reviste indexate ISI Web of Science.****

Mai jos detaliem fiecare studiu publicat în anul 2017.

Studiul 1 (Revista: *Developmental Psychology*; **Factor de Impact: 3.41**)

Negru-Subtirica, O., Pop, E. I., Luyckx, K., Dezutter, J., & Steger, M. (2016). The meaningful identity: A longitudinal look at the interplay between identity and meaning in life in adolescence. *Developmental Psychology, 52*, 1926-1936.

În acest studiu longitudinal am analizat modul în care procesele identitare sunt relaționate în timp cu căutarea și respectiv prezența unui sens al vieții. Eșantionul implicat în studiu a cuprins 1.062 de adolescenți (59,4% fete), care au completat aceleași instrumente de trei ori pe parcursul unui an școlar. Pentru investigarea proceselor identitare s-a utilizat modelul procesual al identității dezvoltat de Luyckx, Goossens și colaboratorii (Luyckx, Schwartz, Goossens, Beyers, & Missotten, 2011) și pentru analiza rostului vieții a fost utilizată abordarea dihotomică a sensului vieții, cu cele două dimensiuni, căutarea unui sens și respectiv prezența unui sens al vieții (Steger, Frazier, Oishi, & Kaler, 2006).

Rezultatele au indicat o relaționare reciprocă în timp între procesele identitare și dimensiunile sensului vieții. Mai precis, identificarea cu angajamentele a prezis pozitiv prezența sensului, în timp ce explorarea ruminativă a reprezentat un predictor negativ pentru prezența sensului. Astfel, o puternică internalizare a scopurilor personale privind viitorul, dublată de un nivel scăzut al îndoielii legate de aceste scopuri, ajută adolescenții să aibă un sens clar al vieții lor. Această relație este bidirecțională, deoarece și prezența sensului a prezis pozitiv asumarea angajamentelor și identificarea cu angajamentele. Acest lucru denotă că, la rândul său, prezența unui sens al vieții poate ajuta la întărirea angajamentelor prezente.

În ceea ce privește căutarea sensului, rezultatele arată că aceasta este susținută de explorarea de suprafață și de explorarea ruminativă. Acest lucru sugerează că, atunci când adolescenții caută diferite alternative, dar și atunci când se preocupă excesiv de corectitudinea sau de gradul de adecvare a scopurilor lor, ei susțin în același timp și un proces de căutare a sensului propriilor vieți. La rândul său, căutarea unui rost al vieții susține toate cele trei forme de explorare.

Relația bidirecțională pozitivă între explorarea ruminativă și explorarea de suprafață și căutarea unui rost al vieții aduce în prim plan caracterul dual al acestei dimensiuni a sensului vieții. Astfel, această dimensiune a sensului vieții poate fi susținută și respectiv poate susține atât o explorare adaptativă (explorarea de suprafață), cât și o explorare dezadaptativă (explorarea ruminativă).

Studiul 2 (Revista: *British Journal of Developmental Psychology*; Factor de Impact: 1.712)

Negru-Subtirica, O., Tiganasu, A., Dezutter, J., & Luyckx, K. (2017). A cultural take on the links between religiosity, identity, and meaning in life in religious emerging adults. *British Journal of Developmental Psychology, 35*, 106-126.

Identitatea și sensul vieții sunt achiziții de bază în dezvoltare la vârsta adultă emergentă. În prezentul studiu am analizat modul în care religiozitatea este relaționată cu aceste străduințe intenționate ale adulților emergenți înscriși într-un program educațional teologic, prin descrierea: (1) străduințelor identitare și ale relatărilor despre sensul vieții prin intermediul narațiunilor despre credințele religioase personale (Studiul 1) și (2) legăturilor dintre profilurile de identitate personală și de sens al vieții, pe de o parte, și convingerile religioase, comportamentele și experiențele subiective, pe de altă parte (Studiul 2). Ambele studii au scos în evidență faptul că identitatea forțată (engl. Foreclosed status), caracterizată printr-un nivel ridicat de angajament personal și explorare redusă, a fost dominantă atât în narațiunile despre propria credință religioasă, cât și în profilurile de identitate personală. De asemenea, în narațiunile despre sensul vieții identitatea forțată a fost caracterizată de o centrare puternică pe prezența sensului vieții prin intermediul revelațiilor religioase (engl. religious insights). Totuși, profilurile globale ale sensului vieții au indicat faptul că mulți dintre adulții emergenți erau în căutarea sensului vieții lor, raportând niveluri scăzute ale prezenței sensului vieții. Identitatea asumată (engl. Identity Achievement) și profilurile caracterizate printr-un nivel ridicat de prezență dar și de căutare a sensului vieții (engl. High Presence–High Search profiles) au fost asociate cu cele mai ridicate niveluri de religiozitate subiectivă, comportamentală și cognitivă. Am subliniat astfel multidimensionalitatea străduințelor identitare și de dobândire a unui sens al vieții ale adulților emergenți care urmează școli cu profil teologic. Am scos în evidență, de asemenea, faptul că și într-un context cultural oarecum prescris (e.g., școlile teologice creștin-ortodoxe române), religia reprezintă un context social și ideologic dinamic pentru dezvoltarea personală.

Studiul 3 (Revista: *Anxiety, Stress, & Coping*; Factor de Impact: 2.042)

Damian, L. E., Negru-Subtirica, O., Stoeber, J., & Băban, A. (2017). Perfectionistic concerns predict increases in adolescents' anxiety symptoms: A three-wave longitudinal study. *Anxiety, Stress, & Coping, 30*, 551-561.

Prezentul studiu a avut ca scop investigarea în premieră a rolului celor două dimensiuni ale perfecționismului în prezicerea dezvoltării și a menținerii simptomelor de anxietate la adolescenți, precum și posibilele efecte reciproce. Adică, am investigat și dacă anxietatea prezice creșteri la nivelul perfecționismului adolescenților. În acest scop, am utilizat un design longitudinal cu trei valuri la distanță de 4-5 luni (în total 9 luni). În total, 489 de adolescenți români (54% fete) cu vârste cuprinse între 12 și 19 ani ($M = 16$ ani, $AS = 2$ ani) au completat chestionare ce măsurau standardele și grijile perfecționiste, precum și simptomele de anxietate (panică și somatizare, anxietate generalizată, socială, de separare și școlară).

Rezultatele au susținut ipotezele și anume că doar grijile (nu și standardele) perfecționiste au prezis creșteri în timp ale simptomelor de anxietate, în timp ce anxietatea nu a prezis modificări în timp la nivelul perfecționismului. Așadar, adolescenții care cred că ceilalți au așteptări perfecționiste de la ei, își fac griji să nu facă greșeli și au îndoieli legate de acțiunile lor, tind să resimtă tot mai multe simptome de panică, somatizare, anxietate generalizată, socială, de separare și școlară, deopotrivă. Însă, acest efect a avut loc doar în rândul adolescenților mai mari, între 16 și 19 ani, nu și în rândul celor mai mici (12-15 ani). Una dintre explicațiile posibile pentru această particularitate de vârstă poate fi legată de creșterea nivelului de abilități cognitive, focusare pe sine, percepție a standardelor sociale, precum și a susceptibilității la așteptările și evaluările celorlalți în adolescență (Steinberg, 2008). Putem presupune că adolescenții mai mari au toate aceste caracteristici mai dezvoltate decât cei mai mici și că, din acest motiv, anxietatea resimțită de ei din cauza grijilor perfecționiste este mai mare.

În schimb, adolescenții care au așteptări perfecționiste de la ei înșiși și care își setează ei singuri standarde exagerat de mari nu par să prezinte risc de creștere în timp la nivelul anxietății. Dar și ei prezintă, totuși, un nivel ridicat de anxietate (care nu crește, însă, în timp). Este posibil ca standardele perfecționiste să predisună adolescenții la anxietate mai crescută doar în anumite situații, cum ar fi cele stresante, de evaluare (teze, examene, testări), fapt ce ar fi important de clarificat în studii viitoare. În ciuda limitelor inerente unui studiu corelațional și de autoraportare, precum și intervalului de timp specific studiat, studiul nostru este primul care reușește să pună în evidență un efect puternic al grijilor perfecționiste asupra anxietății adolescenților din populația generală, non-clinică. Aceste

rezultate clarifică mai departe rolul perfecționismului în dezvoltarea anxietății adolescenților și atenționează, pe de o parte, asupra consecințelor sale negative mai ales în cazul grijilor perfecționiste. Pe de altă parte, subliniază rolul important al scăderii perfecționismului în scopul reducerii simptomelor de anxietate la adolescenți.

Studiul 4 (Revista: *European Journal of Developmental Psychology*; Factor de Impact: 1.302)

Negru-Subtirica, O., Pop, E. I., & Crocetti, E. (2017). Good Omens? The intricate relations between educational and vocational identity in adolescence. *European Journal of Developmental Psychology*. doi: 10.1080/17405629.2017.1313160

Prezentul studiu transversal a analizat relația dintre identitatea vocațională și cea educațională, în rândul adolescenților din România, vizând modul în care procesele identitare din aceste domenii se sprijină sau se inhibă între ele. Literatura de specialitate postulează existența anumitor legături între identitatea educațională și identitatea vocațională, cea dintâi fiind considerată un precursor important al celei din urmă (Branje, Laninga-Wijnen, Yu și Meeus, 2014; Super, 1990). În acest studiu a fost luat în considerare faptul că în contextul din România experiențele de explorare ocupațională (de exemplu familiarizarea cu cât mai multe tipuri de meserii, interviuri informaționale cu specialiști din diferite domenii profesionale, dublare profesională) și experiențele directe de muncă ale adolescenților sunt foarte limitate. De aceea, cel mai adesea, scopurile și aspirațiile privind munca și vocația sunt strâns legate de experiențele educaționale și implicit de identitatea educațională a adolescenților. Astfel, ne-am propus să investigăm: a) profiluri identitare vocaționale și educaționale prin analize intraindividuale utilizând metoda analizei de clusteri); și b) asocierile dintre profilurile identitare în aceste domenii de viață. Aceste relații au fost investigate pe un eșantion format din 1,551 participanți (60,7% băieți), adolescenți care urmează studiile liceale ($M_{vârsta} = 16,98$ ani, $AS_{vârsta} = 1,25$ ani, intervalul de vârstă 14–20 ani), din cinci orașe din România. Identitatea educațională a fost analizată utilizând modelul tri-factorial dezvoltat de Crocetti, Meeus și colaboratorii (Crocetti, 2017), iar identitatea vocațională a fost măsurată utilizând modelul elaborat de Porfeli și colaboratorii (Porfeli, Lee, Vondracek, & Weigold, 2011).

Prin metoda analizei de clusteri s-a realizat un profil identitar individual pentru fiecare participant la studiu, atât pentru identitatea educațională, cât și pentru identitatea vocațională. În cadrul fiecărui profil au fost integrate, pentru fiecare participant, nivelul fiecărui proces identitar pentru acel tip de identitate. Rezultatele analizei de clusteri au evidențiat, din îmbinarea proceselor identitare educaționale la nivel intraindividual (adică modul în care cele trei procese identitare educaționale coexistă sau se îmbină pentru o persoană), șase tipuri de *profiluri identitare educaționale* care se pliază parțial pe tipurile de statusuri identitare: identitatea asumată (18,7% dintre participanți), identitatea forțată (15,47% dintre participanți), identitatea amânată (10% dintre participanți), identitatea amânată cu o componentă puternică de explorare (11,93% dintre participanți), identitatea difuză (9,02% dintre participanți) și identitatea nediferențiată (34,88% dintre participanți). Pentru identitatea vocațională au fost evidențiate intraindividual șase *profiluri identitare vocaționale*: identitatea asumată (16,5% dintre participanți), identitatea forțată (11,6% dintre participanți), identitatea amânată (15,09% dintre participanți), identitatea amânată cu o componentă puternică de explorare (12,64% dintre participanți), identitatea difuză (9,22% dintre participanți) și identitatea nediferențiată (34,95% dintre participanți).

Prin raportare la studii anterioare din alte culturi care au utilizat aceeași metodologie de cercetare pe eșantioane de tineri (de exemplu Italia, Sestito și colab., 2015; SUA, Porfeli și colab., 2011; Franța, Lannegrand-Willems și Perchec, 2017), a apărut o diferență la nivelul unui profil al identității educaționale și al identității vocaționale la adolescenții români: *profilul identitar nediferențiat*. Aproape o treime din participanții la studiu se încadrează în acest profil. Acest profil se caracterizează printr-un nivel redus de angajament educațional, explorare în adâncime și reconsiderare a angajamentelor educaționale curente. Astfel, o mare parte a adolescenților români par să parcurgă ca „din inerție” traseul educațional pe perioada liceului. Profilul lor identitar pentru domeniul educațional și/ sau vocațional este foarte plat, indicând o posibilă detașare și chiar „nepăsare” legată de aceste domenii de dezvoltare. Aceste rezultate pot fi interpretate cel puțin parțial prin prisma modului în care se realizează tranziția de la un ciclu de școlarizare la altul în România. Elevii români au foarte puțină libertate în ceea ce privește alegerea traseului educațional viitor, care este în cea mai mare parte determinat de performanțele lor școlare globale anterioare. De asemenea, deși există o serie de materii opționale, alegerea lor depinde mai ales de disponibilitatea cadrelor

didactice care predau acea materie; simplu spus, cel mai adesea elevii aleg aceleași opționale, pentru care există cadru didactic în școală. Acești factori pot duce, treptat, la o detașare a unor elevi de procesul decizional în cadrul vieții lor la școală și o atribuire externă a stabilirii de scopuri educaționale (de exemplu „Sistemul decide mereu pentru mine, n-am ce face, dar nici nu-mi pasă.”).

Rezultatele studiului au evidențiat existența unei relații strânse între identitatea vocațională și cea educațională a adolescenților. Astfel, cei mai mulți adolescenți cu un anumit profil al identității educaționale au avut un profil similar și pentru identitatea vocațională. De exemplu, un elev cu un profil de tip identitate forțată pentru domeniul educațional va avea cel mai probabil un profil de identitate forțată și pentru domeniul vocațional. Adică, în ambele domenii de viață va fi caracterizat prin niveluri ridicate de angajament, niveluri reduse de explorare și niveluri reduse de reconsiderare a angajamentului.

Studiul 5 (Revista: *Developmental Psychology*; Factor de Impact: 3.228)

Negru-Subtirica, O., Pop, E. I., & Crocetti, E. (2017). A longitudinal integration of identity styles and educational identity processes in adolescence. *Developmental Psychology*. doi: 10.1037/dev0000325

Acest studiu longitudinal, realizat pe un eșantion de 1.151 adolescenți români (58,7% fete) a analizat legăturile, pe parcursul timpului, dintre stilurile identitare ale adolescenților și identitatea lor educațională. Studiul a cuprins trei valuri de colectare a datelor, într-un an școlar. Pentru stilurile identitare am folosit modelul elaborat de Berzonski (1989, 2011), iar identitatea educațională a fost investigată folosind modelul tri-factorial dezvoltat de Crocetti și colaboratorii (Crocetti et al., 2015; Crocetti, 2017), pentru domeniul educațional.

Studiul a scos în evidență că adolescenții care au un *stil identitar informațional* tind să își asume angajamente identitare educaționale mai puternice, care sunt dublate de explorare educațională în adâncime. De altfel, legătura dintre explorare educațională în adâncime și stilul identitar informațional a fost bidirecțională și pozitivă; adică, cele două se sprijină (sau se inhibă) reciproc pe parcursul timpului. Astfel, cu cât adolescenții caută activ informații relevante pentru propria identitate și reflectă critic asupra acestor informații, cu

atât își asumă angajamente educaționale mai ferme, întărite de o explorare care continuă și după asumarea angajamentelor.

Apoi, *stilul identitar difuz-evitativ* prezice scăderea gradului de angajament educațional și în același timp și creșterea gradului de reconsiderare a angajamentului educațional. De altfel, legătura dintre acest stil identitar și reconsiderarea angajamentului educațional este bidirecțională și pozitivă; adică, un nivel ridicat de procesare difuz-evitativă întărește în timp reconsiderarea angajamentelor educaționale și, simultan, reconsiderarea angajamentelor educaționale întărește acest stil identitar. Astfel, adolescenții care folosesc diferite strategii de amânare a prelucrării informațiilor cu valoare mare pentru propria identitate (de exemplu se implică în activități alternative, reduc importanța percepută a anumitor probleme identitare) tind să renunțe sau să se dezangajeze de angajamentele educaționale din prezent.

În ceea ce privește *stilul identitar normativ*, în mod interesant, angajamentele educaționale puternice sunt cele care întăresc acest tip de prelucrare a informațiilor cu valoare mare pentru identitate. Relația în cealaltă direcție (de la stilul normativ la angajamentul educațional) nu este însă semnificativă statistic. Acest rezultat indică faptul că adolescenții cu angajamente identitare ferme apelează la o abordare normativă a informațiilor identitare (de exemplu preiau informația sau strategiile de la persoane semnificative, urmează în mod automat).

Studiul a evidențiat faptul că aceste rezultate sunt similare pentru băieți și fete și respectiv pentru adolescența mijlocie (clasele IX-X) și cea târzie (clasele XI-XII).

Obiectiv 2: Diseminarea rezultatelor studiului în comunitatea științifică și în cea educațională

În anul 2017 echipa proiectului a participat la diferite manifestări științifice în vederea diseminării rezultatelor cercetării atât în comunitatea științifică, cât și în cea educațională. Astfel, echipa proiectului a participat la **conferințe internaționale cu 3 lucrări și la o conferință națională cu o lucrare**, asigurând o creștere semnificativă a vizibilității internaționale a proiectului și a echipei. De asemenea, în același scop, în acest an am organizat: (1) **trei workshopuri destinate adolescenților și tinerilor preocupați de autocunoaștere și dezvoltarea carierei personale**; (2) **o conferință interactivă pentru**

experți din domeniul educațional și pentru practicieni sau viitori practicieni din domeniul psihologiei; și (3) un **webinar interactiv destinat specialiștilor sau persoanelor în curs de specializare în munca cu adolescenții și tinerii**. În plus, pentru conectarea rezultatelor cercetării noastre la realitatea cotidiană, am elaborat trei ghiduri practice, care au prezentat rezultatele cercetării și recomandări în baza acestor rezultate pentru adolescenți, părinții lor și specialiști care lucrează cu adolescenți și părinții acestora. Mai jos detaliem fiecare modalitate de diseminare a rezultatelor cercetării noastre.

2.1. Participarea la conferințe internaționale

- [Negru-Subtirica, O., Damian, L. E., & Friedlmeier, M. \(2017\). *Financial success: A qualitative analysis on Romanian parent-emerging adult child dyads*. Presentare orală la the Regional Conference of International Association for Cross-Cultural Psychology \(IACCP\), Varșovia, Polonia, 16-19 iulie 2017.](#)

În cercetarea de față am analizat reprezentările despre succesul financiar ale adulților emergenți români și ale părinților lor, utilizând o metodologie calitativă pe un eșantion de studenți în anul I ($n = 147$, interval de vârstă: 19-21ani) și câte unul dintre părinții lor ($n = 147$, interval de vârstă: 40-48 ani). Am cerut participanților să răspundă la două întrebări cu răspuns deschis pentru a evalua percepțiile lor despre abilitățile, deprinderile și cerințele sociale necesare pentru succesul financiar. Rezultatele analizei tematice au indicat faptul că, în ceea ce privește cerințele pentru succesul financiar, adulții emergenți au accentuat rolul abilităților personale globale, în timp ce părinții lor au pus accent pe efortul personal și șansă. Adulții emergenți au avut tendința de a raporta faptul că părinții lor au reprezentări învechite despre succesul financiar, în timp ce părinții au făcut referire mai degrabă la lipsa experiențelor relevante de viață și la imaturitatea copiilor lor în a înțelege de ce e nevoie pentru a avea succes financiar. Prin acest studiu am scos în evidență decalajul dintre reprezentările despre succesul financiar a două generații: părinții, care sunt ghidați de reprezentările normative ale evoluției treptate spre realizarea financiară și copiii lor, adulți emergenți care atribuie succesul financiar trăsăturilor personale generale.

- Glavan, B., Negru-Subtirica, O., & Benga, O. (2017). *Self-Regulation of Unattainable Goals and Meaning-Making in Identity Development*. Poster prezentat la the International Meaning Conference: Joining Forces in Practice and Research, Londra, UK, 01 iulie 2017.

Scopul acestui studiu a fost de a dobândi o nouă perspectivă asupra dezvoltării identității în rândul adulților emergenți prin analiza relaționării dintre procesele identitare, găsirea sensului și strategiile de autoreglare a obiectivelor intangibile. Pentru studierea relaționării dintre cele trei concepte am utilizat un design transversal în cadrul căruia au participat 97 de adulți emergenți (71% femei). Participanții au completat două instrumente de autoraportare și au relatat un moment de cotitură în viața lor. Procesele identitare au fost măsurate utilizând The Dimensions of Identity Development Scale (Luyckx et al., 2008), iar tendințele de autoreglare au fost măsurate utilizând The Goal Adjustment Scale (Wrosch et al., 2003). Narațiunile au fost codate folosind modelul de codare al lui McLean și Pratt (2006), care au definit găsirea sensului ca fiind "conectarea punctului de cotitură de un aspect al înțelegerii propriei persoane" (p. 714). Analizele de regresie multiplă au subliniat faptul că doar explorarea de suprafață și asumarea angajamentului au fost predictorii negativi semnificativi ai dezangajării. De asemenea, rezultatele au sugerat că doar explorarea de suprafață a fost un predictor semnificativ pozitiv al reangajării în obiective. Nu în ultimul rând, analizele preliminare au arătat o asociere negativă semnificativă între tendințele de sensibilizare și de dezangajare.

- Matei, C., Negru-Subtirica, O., & Opre, A. (2017). *Faith, youth and meaning making: A qualitative analysis*. Poster prezentat la the International Meaning Conference: Joining Forces in Practice and Research, Londra, UK, 01 iulie 2017.

Acest studiu a fost prezentat în cadrul Conferinței Internaționale a Sensului, din 1 iulie, 2017. Ținând cont de schimbările biopsihosociale care au loc în tinerețe, nevoia de autodefinire și găsire a unui sens pentru viața personală se accentuează. Potrivit literaturii de specialitate, două întrebări importante apar în mintea tinerilor pe măsură ce aceștia caută și explorează potențiale căi în viață („Cine sunt eu?”, „De ce sunt aici?”; Erikson, 1950). Credința religioasă/ spirituală poate oferi o manieră prin care individul se poate exprima raportându-se la o relație percepută cu sacralul, transcendentalul. În această cercetare calitativă am urmărit să surprindem modalitatea în care sensul este construit de către un grup de tineri creștin-ortodocși ($M_{vârsta} = 23$ ani, $AS_{vârsta} = 0.83$, 85% fete) din

România. Participanții ($N = 6$) au fost intervievați utilizând un ghid de interviu semi-structurat. Datele colectate au fost interpretate conform analizei tematice (Braun & Clarke, 2006), utilizând o abordare inductivă. Au rezultat trei teme majore: (1) voia lui Dumnezeu; (2) rolul divinității și (3) modelarea credinței în divinitate. Această metodă ne-a permis să surprindem modalitățile în care acești tineri găsesc și oferă sens vieții lor prin credință. Ținând cont de rolul crucial pe care găsirea sensului îl poate avea în dezvoltarea sănătoasă a unui adult, sunt discutate și implicațiile practice ale acestor rezultate în domeniul consilierii și al psihoterapiei.

2.2. Participarea la conferințe naționale

- Petrut, I., & Damian, L. E. (2017). *Rolul părinților și al profesorilor în dezvoltarea perfecționismului la adolescenți*. Lucrare prezentată la Sesiunea Anuală de Comunicări Științifice a Academiei Române, Cluj-Napoca, Romania, 23 iunie 2017.

Obiectivul general al studiului a fost explorarea dezvoltării perfecționismului în rândul adolescenților, recurgând la un design corelațional longitudinal cu două valuri. Mai specific, am testat rolul pe care îl joacă expectanțele sociale percepute din partea părinților și a profesorilor în dezvoltarea perfecționismului la adolescenți. La T1 eșantionul a fost constituit din 369 adolescenți (155 băieți, 193 fete, 21 nu și-au dezvăluit genul). Media de vârstă a eșantionului la T1 a fost de 17,08 ani ($AS = 1,47$; intervalul = 15 - 19 ani, clasele IX - XII), iar la T2 eșantionul a fost constituit din 317 adolescenți (135 băieți, 182 fete). Media de vârstă a eșantionului la T2 a fost de 17,21 ani ($AS = 1,52$; intervalul = 15 - 19 ani, clasele IX - XII). Rezultatele analizelor de regresie multiplă ierarhică au arătat că expectanțele și criticile parentale percepute au fost predictori ai perfecționismului prescris social (Damian, Stoeber, J., Negru, O., & Băban, 2013) și ai perfecționismului orientat spre sine. De asemenea, expectanțele și criticile profesorilor au fost predictori ai perfecționismului orientat spre sine. Aceste rezultate aduc contribuții importante la înțelegerea rolului pe care îl joacă părinții și profesorii în dezvoltarea perfecționismului la adolescenți și pot ajuta la dezvoltarea de programe de prevenție și intervenție pentru reducerea perfecționismului la adolescenți.

2.3. Elaborarea a trei ghiduri practice

Negru-Subtirica, O. (2017). *Formarea identității și rosturile vieții: Despre sens și direcție [Identity development and life's meanings: About purpose and direction]*. Cluj-Napoca: Editura ASCR. ISBN 978-606-977-007-8.

În această carte am analizat ce înseamnă identitatea personală și cum contribuie ea la găsirea unui rost sau sens al propriei vieți, prin prisma teoriilor și a studiilor empirice. Mai mult, studiile pe care le-am analizat sunt realizate pe adolescenți din România, deci sunt saturate în contextul nostru cultural.

Apoi, prin această carte am făcut o pledoarie pentru recomandările și serviciile susținute empiric, adică susținute prin studii științifice de cercetare. Dacă tot vorbim despre identitate, orice domeniu științific își susține și își afirmă identitatea prin rezultatele cercetărilor și mai ales prin valorificarea acestor rezultate în lumea reală, în abordarea unor probleme practice.

În cele din urmă, această carte oferă recomandări utile practicienilor din domeniul educațional și vocațional, în scopul construirii unor programe sau proiecte de promovare a identității adolescenților.

Damian, L. E. (2017). *În căutarea perfecțiunii. Unde ne duce, de ce ne străduim atât și cum putem găsi binele imperfect [In the search for perfection. Where does it take us, why do we try so hard, and how can we find the imperfect good]*. Cluj-Napoca: Editura ASCR. ISBN: 978-606-977-008-5

În cartea de față am încercat să răspundem la întrebări legate de cauzele și consecințele perfecționismului prin prisma cercetărilor pe care le-am derulat cu adolescenți români. Am prezentat studii în care am investigat, împreună cu colegii și colaboratorii, consecințele și cauzele perfecționismului. Pe baza rezultatelor acestora, am desprins concluzii și recomandări (mai ales) pentru adolescenți, părinți, profesori și psihologi (dar nu numai) care să ajute la înțelegerea, prevenirea sau reducerea perfecționismului și a consecințelor sale. Deși studiile noastre au vizat adolescenții, rezultatele lor (mai ales cele legate de consecințe) sunt foarte similare cu cele din rândul adulților. Așadar, deși punem accentul pe adolescență, concluziile și recomandările sunt utile și pot fi transferate, cu adaptările de rigoare, și dincolo de această perioadă de dezvoltare.

În structura cărții sunt cuprinse la fiecare început de capitol păreri și mărturii ale adolescenților, ale părinților și ale profesorilor. Acestea sunt câteva exemple ilustrative și nu se doresc a fi reprezentative pentru toată populația. Am dorit să aflăm păreri ale non-psihiologilor și să pornim de la acestea – gândindu-le ca nevoi semnalate – în scrierea cărții. O parte dintre ele sunt mituri (convingeri eronate), altele sunt corecte (din punct de vedere teoretic și științific) și înțelepte, iar altele se află între cele două extreme. În secțiunile imediat următoare mărturiilor găsiți infirmări și/ sau confirmări ale acestora bazate pe dovezi științifice și pe explicații teoretice.

În ultima parte a cărții, cea de concluzii și recomandări practice, au fost formulate interpretări, discuții, explicații posibile dincolo de limitele impuse de datele statistice, precum și sfaturi generice desprinse din fiecare studiu. Mai exact, se poate vedea la ce ne ajută studiile și ce putem face pentru a ajuta adolescenții (și nu numai) care au dificultăți legate de perfecționism, care nu ating nivelul unor tulburări psihologice clinice ce necesită intervenție psihologică de specialitate.

Pop, E. I. (2017). Repere ale dezvoltării în adolescență: Ghid pentru adolescenți, părinți și profesioniști din învățământ. [Adolescent development: An overview for adolescents, parents, and practitioners]. Cluj-Napoca: Editura ASCR. ISBN 978-606-977-009-2.

Prezentul ghid a fost conceput cu un dublu scop. Pe de o parte, își propune să ofere adolescenților, părinților și profesioniștilor din domeniul învățământului (de exemplu, profesori, consilieri școlari) câteva repere generale ale caracteristicilor de dezvoltare tipică în adolescență. Pe de altă parte, își propune să traseze câteva modalități de suport pentru adolescenți în vederea bunei lor funcționări psiho-sociale.

Primul capitol surprinde aspecte ale dezvoltării fizice/ biologice, cognitive și psiho-sociale tipice a adolescenților.

Al doilea capitol detaliază aspecte ale formării identității personale, considerată cea mai importantă dimensiune a dezvoltării adolescenților. De asemenea, surprinde consecințele psiho-sociale și caracteristicile adaptative și dezadaptative ale diferitelor profiluri identitare.

Al treilea capitol descrie principalii precursori ai dezvoltării identității în adolescență. În baza rezultatelor cercetărilor empirice (cercetări bazate pe dovezi științifice), sunt

formulate câteva recomandări pentru adolescenți, părinți și profesioniștii din domeniul învățământului pentru a promova dezvoltarea pozitivă a tinerilor în această etapă de dezvoltare.

2.4. Desfășurarea a 3 workshopuri pentru promovarea intervențiilor fundamentate științific

În cadrul lunii mai, în datele de **18, 22 și 29 mai**, a fost susținut Atelierul „Conectează-ți cariera cu identitatea”, dezvoltat de psih. dr. Oana Negru-Subțirică și psih. dr. Lavinia E. Damian și facilitat de drd. Bogdan Glăvan și drd. Carina Matei. Prin intermediul acestui atelier, ne-am propus să facilităm procesul de dezvoltare în carieră prin activități interactive de autocunoaștere. Astfel, am încercat să conștientizăm care sunt valorile și interesele care ne ghidează parcursul vocațional și cum putem lega scopurile de carieră de aceste valori și interese. Pe parcursul celor trei ore ale atelierului am urmărit să răspundem la următoarele întrebări: „Ce vrei cu adevărat de la experiența ta în carieră?”, „Cum vrei să fii cunoscut și ținut minte de către persoanele alături de care vei lucra?”, „De ce fel de călătorie vrei să ai parte pe drumul spre destinația pe care ți-o dorești?”. Mai specific, prin cadrul primei întrebări am încercat să abordăm tematica mindfulness-ului și cum anume se poate lega aceasta de dezvoltarea carierei. Ulterior am continuat printr-o serie de activități interactive de autocunoaștere care vizau explorarea propriilor valori, interese și scopuri. În cadrul acestor activități am urmărit să accentuăm importanța valorilor personale și modalitatea în care acestea se disting de scopurile de carieră. Iar în ceea ce privește ultima întrebare, ne-am propus să o adresăm prin tehnici de imagerie dirijată. Prin utilizarea acestor tehnici am urmărit să facilităm clarificarea unor potențiale direcții de dezvoltare în carieră în baza caracteristicilor și a experiențelor de viață personale.

Partea de încheiere a presupus integrarea aspectelor descoperite și discutate alături de participanți, pe tot parcursul atelierului. Ne-am propus să încurajăm participanții să mențină acest proces de introspecție și de autocunoaștere atât prin aplicarea tehnicilor discutate, cât și prin parcurgerea materialelor primite în cadrul atelierului. Toate aceste tematici abordate prin intermediul activităților din acest atelier vizează creșterea calității vieții tinerilor.

În ceea ce privește partea logistică a atelierului, acesta a fost susținut în trei date calendaristice diferite pentru a facilita participarea a cât mai multor persoane. A avut în total un număr de **39 de participanți**. În vederea unei bune desfășurări a atelierului, a fost realizată o serie de colaborări cu diferite centre de orientare în carieră și asociații studentești. Prin aceste colaborări am urmărit creșterea vizibilității evenimentului în rândul grupului nostru țintă de participanți.

La finalul fiecărui atelier a fost susținută o sesiune de debriefing și feedback, alături de întrebările suplimentare din partea participanților. Un număr mare din participanții din cadrul acestor ateliere ne-au transmis feedback pozitiv cu privire la utilitatea conținutului, a tehnicilor utilizate și a atmosferei din cadrul atelierului. Totodată, aceștia au accentuat faptul că activitățile le-au permis o autocunoaștere mai în profunzime, comparativ cu alte activități sau ateliere în care tematici similare au fost abordate în viziunea lor, mai superficial și impersonal.

2.5. Organizarea unei conferințe interactive pentru diseminarea rezultatelor cercetării

În data de **31 mai 2017** am organizat conferința cu titlul „Rolul factorilor personali și parentali în dezvoltarea pozitivă a adolescenților”, care a avut ca grup țintă specialiști din domeniul educației și psihologiei educaționale, dar și viitori profesioniști din domeniul psihologiei, colaboratorii noștri pe parcursul derulării cercetării de față. La eveniment a luat parte un număr de **50 de persoane**.

Scopul acestui eveniment a fost acela de a face cunoscute rezultatele cercetării noastre în rândul colaboratorilor noștri (profesori, consilieri școlari, psihologi) și de a crea un cadru prielnic de conectare a cercetării științifice la realitatea cotidiană.

Evenimentul a fost structurat în cinci momente cheie: (1) primirea participanților, (2) prezentarea rezultatelor cercetării din cadrul proiectului, (3) sesiune de întrebări, (4) înmânarea diplomelor colaboratorilor noștri și (5) discuții și cocktail.

În sesiunea de prezentare a rezultatelor au fost susținute trei prezentări:

- [Negru-Subțirica, O \(2017\). *Perspective asupra dezvoltării unei identități cu sens*. Prezentare orală în cadrul Conferinței Rolul factorilor personali și parentali în dezvoltarea pozitivă a adolescenților, 31 mai 2017, Cluj-Napoca](#)

- Damian, L. E. (2017). *Dezvoltarea perfecționismului la adolescenți: Rolul comportamentelor părinților*. Prezentare orală în cadrul Conferinței Rolul factorilor personali și parentali în dezvoltarea pozitivă a adolescenților, 31 mai 2017, Cluj-Napoca
- Pop, E. I. (2017). *Rolul performanțelor școlare în dezvoltarea identității în adolescență*. Prezentare orală în cadrul Conferinței Rolul factorilor personali și parentali în dezvoltarea pozitivă a adolescenților, 31 mai 2017, Cluj-Napoca

Feedback-ul primit din partea participanților ne-a condus la concluzia că evenimentul a fost apreciat ca fiind extrem de informativ și util pentru participanți, atât din punct de vedere profesional, cât și personal. Participanții s-au arătat interesați de colaborări viitoare în astfel de proiecte de cercetare cu finalitate care să răspundă nevoilor practice ale adolescenților, părinților acestora și specialiștilor care lucrează cu tinerii și familiile lor.

2.6. Organizarea unui webinar online interactiv

În cadrul lunii iulie, în data de **27 iulie**, s-a desfășurat webinar-ul cu titlul „Dezvoltarea unei identități vocaționale adaptabile”, susținut de drd. Bogdan Glăvan și drd. Carina Matei. Acest webinar a fost adresat în special persoanelor specializate sau în curs de specializare în munca cu adolescenți și tineri. Prin intermediul acestui webinar ne-am propus să abordăm modul în care dezvoltarea identității vocaționale în adolescență și abilitățile vocaționale se influențează reciproc. Am accentuat modalitățile prin care pot fi puse în aplicare cunoștințele din literatura de specialitate legate de domeniul dezvoltării identității și orientării în carieră. Pe parcursul webinar-ului am urmărit să răspundem la următoarele întrebări: „Cum se dezvoltă identitatea vocațională?”, „Care sunt abilitățile care ne pot facilita dezvoltarea carierei?”, „Cum este relaționată dezvoltarea identității vocaționale cu adaptabilitatea în carieră?” și „Cum putem facilita dezvoltarea identității vocaționale și a adaptabilității în carieră în rândul tinerilor?”.

Prin intermediul acestui webinar am încercat să conectăm partea teoretică de cea practică. În ceea ce privește partea teoretică a dezvoltării identității, ne-am axat pe detalierea unui model actual al dezvoltării identității vocaționale realizat de Porfeli, Lee, Vondracek și Weigold (2011). Conform acestui model, identitatea vocațională este împărțită în trei dimensiuni cheie (explorarea, angajamentul și reconsiderarea), care la rândul lor sunt definite de câte două procese specifice. Referitor la adaptabilitate, aceasta a fost definită ca

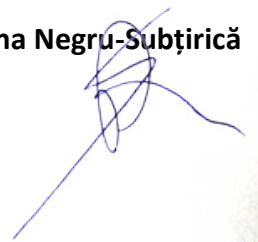
fiind un construct psihosocial care cuprinde pregătirea și resursele personale ale unei persoane de a face față dificultăților prezente și viitoare legate de carieră (Savickas, 2013; Savickas & Porfeli, 2012). Aceasta este surprinsă de patru abilități adaptative de carieră, și anume: preocuparea, controlul, curiozitatea și încredea în sine.

În cadrul webinar-ului, am analizat modul în care procesele identitare sunt relaționate în timp cu abilitățile adaptative de carieră, iar apoi am transpus aceste relaționări în situații specifice domeniului vocațional și educațional. Astfel, la sfârșitul webinar-ului am urmărit ca participanții să aibă cunoștințele necesare realizării de activități care să faciliteze dezvoltarea identității și a adaptabilității în carieră în rândul adolescenților și tinerilor.

În urma feedback-ului primit de la participanți, am concluzionat că tematica abordată în cadrul acestui webinar a fost relevantă pentru aceștia, aducându-le un plus de cunoaștere în ceea ce privește aceste concepte. Mai mulți dintre participanți ne-au transmis că intenționează să utilizeze cunoștințele dobândite în activitățile lor viitoare.

În ceea ce privește partea logistică, webinarul s-a desfășurat pe platforma Google Hangouts. Participanții au fost informați în avans, prin intermediul unui e-mail, despre modul de desfășurare al webinarului. Cu toate că pentru mulți participanți aceasta a fost prima experiență cu acest format on-line, aceștia au fost mulțumiți de modul în care s-a desfășurat.

Semnătura direct proiect,
Lect. Dr. Oana Negru-Subțirică

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Referințe bibliografice

- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Berzonsky, M. D. (1989). Identity style conceptualization and measurement. *Journal of Adolescent Research, 4*, 268-282.
- Berzonsky, M. D. (2011). *A social-cognitive perspective on identity construction*. In S. J. Schwartz, K. Luyckx, & V. Vignoles (Eds.), *Handbook of identity theory and research* (Vol. 1, pp. 55–76). London: Springer.
- Branje, S., Laninga-Wijnen, L., Yu, R., & Meeus, W. (2014). Associations among school and friendship identity in adolescence and romantic relationships and work in emerging adulthood. *Emerging Adulthood, 2*, 6-16.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology (vol. 3, pp 77-101). *Qualitative Research in Psychology*. ISSN 1478-0887
- Crocetti, E. (2017). Identity formation in adolescence: The dynamic of forming and consolidating identity commitments. *Child Development Perspectives*. doi:10.1111/cdep.12226
- Crocetti E., Cieciuch, J., Gao, C-H, Klimstra, T., Lin, C.-L., Matos, P. M, Morsünbül, Ü., Negru, O., Sugimura, K., Zimmermann, G., & Meeus W. (2015). National and gender measurement invariance of the Utrecht-Management of Identity Commitments Scale (U-MICS): A ten-nation study with university students. *Assessment, 22*, 753-768.
- Crocetti, E., Rubini, M., & Meeus, W. (2008). Capturing the dynamics of identity formation in various ethnic groups: development and validation of a threedimensional model. *Journal of Adolescence, 31*, 207-222.
- Damian, L., Stoeber, J., Negru, O., & Băban, A. (2013). On the development of perfectionism in adolescence: Perceived parental expectations predict longitudinal increases in socially prescribed perfectionism. *Personality and Individual Differences, 55*, 688-693.
- Erikson, E. H. (1950). *Childhood and Society*. New York : Norton.
- Flett, G. L., Hewitt, P. L., Oliver, J. M., & Macdonald, S. (2002). Perfectionism in children and their parents: A developmental analysis. In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds.), *Perfectionism* (pp. 89-132). Washington, DC: American Psychological Association.

- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, *14*, 449-468. doi: 10.1007/BF01172967
- Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (1991). Perfectionism in the self and social contexts: Conceptualization, assessment, and association with psychopathology. *Journal of Personality and Social Psychology*, *60*, 456-470. doi: 10.1037/0022-3514.60.3.456
- Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (2004). *Multidimensional Perfectionism Scale (MPS): Technical manual*. Toronto, Canada: Multi-Health Systems.
- Hewitt, P. L., Blasberg, J. S., Flett, G. L., Besser, A., Sherry, S. B., Caelian, C., et al. (2011). Perfectionistic self-presentation in children and adolescents: Development and validation of the perfectionistic self-presentation scale–Junior Form. *Psychological Assessment*, *23*, 125-142.
- John, O. P., & Srivastava, S. (1999). The Big Five trait taxonomy: History, measurement, and theoretical perspectives. *Handbook of personality: Theory and research*, *2*(1999), 102-138.
- Lannegrand-Willems, L., & Perchee, C. (2017). Évaluer les processus de l'identité vocationnelle de l'adolescence à l'entrée dans l'âge adulte: validation française du «Vocational Identity Status Assessment» (VISA). *Revue Européenne de Psychologie Appliquée/European Review of Applied Psychology*, *67*, 91-102.
- Luyckx, K., Goossens, L., Soenens, B., & Beyers, W. (2006). Unpacking commitment and exploration: Preliminary validation of an integrative model of late adolescent identity formation. *Journal of Adolescence*, *29*, 361–378.
- Luyckx, K., Schwartz, S. J., Berzonsky, M. D., Soenens, B., Vansteenkiste, M., Smits, I., & Goossens, L. (2008). Capturing ruminative exploration: Extending the four-dimensional model of identity formation in late adolescence. *Journal of Research in Personality*, *42*(1), 58-82.
- Luyckx, K., Schwartz, S. J., Goossens, L., Beyers, W., & Missotten, L. (2011). Processes of personal identity formation and evaluation. In S. J. Schwartz, K. Luyckx, & V. Vignoles (Eds.), *Handbook of identity theory and research* (pp. 77-98). London: Springer.
- McClelland, D.C. (1985). How motives, skills, and values determine people what to do. *American Psychologist*, *40*, 812-825.

- McLean, K. C., & Pratt, M. W. (2006). Life's little (and big) lessons: Identity statuses and meaning-making in the turning point narratives of emerging adults. *Developmental Psychology, 42*, 714–722.
- Porfeli, E. J., Lee, B., Vondracek, F. W., & Weigold, I. K. (2011). A multi-dimensional measure of vocational identity status. *Journal of Adolescence, 34*, 853-871.
- Savickas, M. L. (2013). The 2012 Leona Tyler Award Address: Constructing Careers—Actors, Agents, and Authors Ψ . *The Counseling Psychologist, 41*, 648-662.
- Savickas, M. L., & Porfeli, E. J. (2012). Career Adapt-Abilities Scale: Construction, reliability, and measurement equivalence across 13 countries. *Journal of Vocational Behavior, 80*, 661-673.
- Sestito, L.A., Sica, L.S., Ragozini, G., Porfeli, E., Weisblat, G., & Di Palma, T. (2015). Vocational and overall identity: A person-centered approach in Italian university students. *Journal of Vocational Behavior, 91*, 157-169.
- Soenens, B., Vansteenkiste, M., Luyckx, K., & Goossens, L. (2006). Parenting and adolescent problem behaviors: An integrated model with adolescent self-disclosure and perceived parental knowledge as intervening variables. *Developmental Psychology, 42*, 305-318.
- Steger, M. F., Frazier, P., Oishi, S., & Kaler, M. (2006). The Meaning in Life Questionnaire: Assessing the presence of and search for meaning in life. *Journal of Counseling Psychology, 53*, 80-93.
- Steinberg, L. (2008). *Adolescence* (8th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Stoeber, J. (2012). Perfectionism and performance. In S. M. Murphy (Ed.), *The Oxford handbook of sport and performance psychology* (pp. 294-306). New York: Oxford University Press.
- Stoeber, J., Edbrooke-Childs, J.H., & Damian, L.E. (in press). Perfectionism. In R.J.R. Levesque (Ed.), *Encyclopedia of adolescence* (2nd ed.). New York: Springer.
- Super, D. E. (1990). A life-span, life-space approach to career development. In D. Brown & L. Brooks (Eds.), *Career choice and development: Applying contemporary theories to practice* (2nd ed., pp. 197-261). San Francisco: Jossey-Bass.
- Wrosch, C., Scheier, M., Miller, G., Schulz, R., & Carver, C. (2003). Adaptive self regulation of unattainable goals: Goal disengagement, goal reengagement, and subjective well being. *Personality and Social Psychology Bulletin, 29*, 1494-1508.